

L'ARXIU COMARCAL DEL PRIORAT (ACPR)

UN CENTRE CULTURAL AL SERVEI DE LA COMARCA

(TEXT) Jaume Teixidó Montalà
(FOTOGRAFIES) Arxiu Comarcal del Priorat

L'arxiu es troba ubicat en un dels edificis que formen part del castell de Falset. L'edifici, de titularitat municipal, fou adequat, pel Departament de Cultura, per tal que pogués dur a terme les funcions que tot centre d'arxiu necessita.

L'edifici té tres plantes, on en cadascuna d'elles s'hi troba un dipòsit documental que en total poden custodiar 5.000 metres lineals de documentació. En cadascuna de les plantes hi ha serveis específics: en la planta per sota del nivell de la plaça: la sala de classificació, la sala de desinfectació i dos dipòsits, un per documents fotogràfics i l'altre per documents de gran format (plànols, cartells, ...). El pis a nivell

de la plaça hi ha la sala de consulta i en la superior, una sala d'actes i els serveis.

L'ingrés dels fons a l'arxiu

L'arxiu pot custodiar qualsevol documentació referent a la comarca, independentment de l'òrgan productor i en qualsevol tipus de suport (paper, pergami, fotografia, etc.).

Pot tenir dipositada la documentació dels ajuntaments, Consell Comarcal, dels òrgans o entitats de l'Administració de la Generalitat d'àmbit local o comarcal, de l'Administració de Justícia, dels registres públics i dels serveis de l'Estat a la comarca, els protocols notariais de més de cent anys, la documentació de persones físiques o jurídiques d'interès històric i

cultural del territori i tota aquella altra documentació que es consideri oportú dipositar-hi.

Tot ingrés a l'arxiu es formalitza amb la signatura d'un contracte de cessió en dipòsit del fons pel qual es formalitza el seu ingrés. La documentació resta propietat del dipositant i l'arxiu en fa custòdia. L'arxiu tramet una còpia de l'instrument de descripció realitzat a la persona o entitat que hagi dipositat la documentació a l'arxiu posant-la a disposició dels investigadors perquè pugui ser consultada.

Serveis que ofereix l'arxiu

L'arxiu ofereix, entre altres, els serveis de consulta de documents, una vegada aquests estiguin tractats arxivísticament, és a dir, estiguin tractats i descrits, mit-

jançant un inventari o catàleg. La consulta tant pot ser interna (documentació del mateix organisme) com externa (investigadors). Altres serveis de l'arxiu són: reproducció de documents, recerques puntuals i consulta de dades, certificats sobre l'existència de documents, consulta i préstec de documents als organismes i institucions que tenen dipositada la seva documentació, assessorament a organismes i particulars per organitzar, descriure i conservar els documents, préstec de documents, imatges i fotografies per a exposicions i consulta de la biblioteca auxiliar (exclosa de préstec) i de l'hemeroteca.

Activitats de difusió

Un dels aspectes importants de l'arxiu són les activitats de difusió per tal de donar a conèixer els fons documentals, d'una part, i fer-ne difusió cultural. Algunes de les activitats que pot realitzar l'arxiu són: un tríptic que contingui informació general sobre els fons i els serveis que ofereix l'arxiu; un butlletí informatiu que reculli les activitats (ingressos, temes de recerca, agenda d'activitats, notícies relacionades amb el món dels arxius, ...); organització de conferències, taules rodones i jornades; publicació d'articles divulgatius; visites concertades i guides amb l'objectiu d'apropar els arxius als ciutadans; exposicions; conferèn-

cies i cursos de recerca, i l'ofertament de les instal·lacions per a la presentació de llibres, revistes, etc.

Activitats realitzades per l'arxiu

Durant aquest any i mig de funcionament de l'arxiu, des de la seva inauguració fins el desembre de 2006, l'arxiu ha organitzat diverses activitats de difusió.

Cada any, en el mes de juny, s'ha dut a terme un cicle de quatre

conferències a l'arxiu que ha tingut molt bona acollida. El primer any tenien com a nucli *El castell de Falset i els comtes de Prades* i el segon *Aspectes d'història del Priorat al segle XX*. En la primera, la mitjana d'assistents va ser de 45 persones i en la segona de 65, en aquesta cal esmentar la xerrada del Toni Orensanz "Una aproximació: incontrolats i violència revolucionària a l'estiu de 1936" en la qual hi van assistir 110 persones.

Falset Miquel Barceló, 20 Tel. 977 83 02 33

Gandesa Avda. Aragón, 8 Tel. 977 42 15 48

Móra d'Ebre Bonaire, 11 Tel. 977 40 06 31

Clés calçats

Arxius

El 2005 es va realitzar una exposició a la Torre de Fontaubella que duia per títol "La Torre de Fontaubella 50 anys de les obres del poble 1955-2005", basada en una col·lecció de fotografies

Testimoni d'una època (1890-1920). Fotografies tarragonines de Joaquim de Riba i Camarlot" i "Lluís Companys i la seva època 1882-1940" (Organitzada per la CCEPC, el Consell Comarcal del

Falset, a més de les col·leccions de pergamins, cartells, impresos menors i programes de festa major. Actualment l'arxiu custodia 441 metres lineals de documentació de la comarca. L'abast cronològic de la documentació s'inicia el segle XII (documents microfilmats de la baronia d'Entença i comtat de Prades) fins el 2006. El document més antic que custodia l'arxiu, físicament, és un pergami, del fons de l'Ajuntament de Falset, de l'any 1409.

També cal ressenyar les aportacions de documents i publicacions de diferents particulars que han donat o cedit a l'arxiu. Aquest també disposa d'una biblioteca auxiliar, d'obres de referència i comarcals, així com d'una hemeroteca. ■

La Sala de consulta de l'Arxiu Comarcal

de l'ajuntament on es podia veure l'evolució de les obres que la Diputació de Tarragona va fer a la població i que significaren un canvi espectacular del paisatge urbà. A més a més, es va editar un llibre que explicava les obres, així com es reproduïen un bon nombre de fotografies.

L'any passat conjuntament amb l'associació organitzadora dels Jocs Florals de Torroja del Priorat, el Centre Cultural i Recreatiu La Unió, es va publicar el treball guanyador del premi Jaume Ardèvol i Cabrer de temàtica històrica que convoca aquesta entitat. L'obra és *Els refugiats de les zones de Guerra al Priorat 1936-1939* de Miquel Martorell Garau.

Altres activitats que durant aquest temps s'han dut a terme en l'arxiu són: una jornada de portes obertes, participació en la 2a Trobada d'Entitats Culturals del Priorat i Ribera d'Ebre, una entrevista radiofònica, una conferència als Guiamets (2005), dues exposicions "La mirada d'un metge andorrà.

Priorat i el Centre d'Estudis del Priorat), presentació del primer número de la revista Lo ViOlí, una jornada sobre "Els moviments socials al Priorat" i una participació en un programa de Ràdio Falset (2006). També s'han realitzat visites guiades per a diferents grups escolars on se'ls ha explicat quina tasca realitza l'arxiu.

En aquest període l'arxiu ha ingressat força fons documentals de la comarca. Els més importants són: Oficina Comarcal del Departament d'Agricultura i Ramaderia i Pesca, Oficina Liquidadora de Falset, Ajuntament de Falset, Consell Comarcal del Priorat, baronia d'Entença i comtat de Prades (en microfilms), fons de Joan Pascó i Ardèvol de cal Pascó de Falset, Jutjat de Primera Instància i Instrucció de Falset, Cambres Agràries Locals del Priorat, col·legi de les Germanes Carmelites de la Caritat de Falset, Llar Vedruna, Cooperativa Agrícola de Marçà, Cooperativa Agrícola de la Torre de Fontaubella i Prefectura Local del "Movimiento" de

Horaris

Matins, de dilluns a divendres, de 9 a 14 h

Tardes de dilluns a dijous de 15.30 a 18 h

De l'1 de juny al 15 de setembre, de dilluns a divendres de 8 a 15 h.

Adreça

Bonaventura Pascó, s/n
-Castell de Falset-
43730 Falset.

Telèfon i fax: 977 83 01 45
Adreça de correu electrònic:
acprioratcultura@gencat.net